

Regionala utvecklingsnämnden

YTTRANDE

Haward, Johanna
Johanna.Haward@skane.se

Datum 2026-02-06
Ärendenummer 2025-POL000427

Finansdepartementet
Budgetavdelningen, EU-budgetenheten
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Diarienummer Fi2025/01913

Remiss Europeiska kommissionens förslag till en ny förordning om inrättande av ett nytt ramverk för uppföljning av budgetutgifter och genomförande

Region Skåne tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter och lämnar följande svar till Finansdepartementet gällande Europeiska kommissionens förslag till en ny förordning om inrättande av ett nytt ramverk för uppföljning av budgetutgifter och genomförande (Fi2025/01913).

EU-kommissionens förslag

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till en ny förordning om inrättande av ett ramverk för uppföljning av budgetutgifter och genomförande (COM (2025) 545). Förslaget är en del av EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 och ska gälla alla EU-program och fonder som finansieras inom denna ram. Enligt EU-kommissionen syftar förslaget till att införa en enhetlig och förbättrad ram för uppföljning av budgetutgifter och resultat fr.o.m. 2028. Ramverket ska vara enklare, mer enhetligt och mindre administrativt betungande än det nuvarande systemet. Genom ett gemensamt ramverk vill EU-kommissionen harmonisera reglerna, stärka resultatstyrningen och öka transparensen.

Förordningen innehåller bestämmelser om horisontella principer som miljö- och klimatmål, jämställdhet, samt inför en harmoniserad lista över indikatorer (bilaga 1), vilket beräknas minska antalet indikatorer från dagens cirka 5 000 till omkring 700. Minst 35 % av EU-budgetens utgifter ska bidra till klimat- och miljömål.

Ramverket syftar även till att samordna och styra medlemsstaternas nationella planer för att säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av EU:s prioriteringar. Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP), som föreslås i den parallella förordningen om EU:s fondstruktur (COM (2025) 565), ska därmed utformas i linje med detta ramverk. Det innebär att medlemsstaternas planer måste integrera de horisontella principerna och koppla sina åtgärder till de harmoniserade insatsområden och indikatorer som anges i ramverket. Fonder och program såsom NRPP blir därmed den operativa nivån för genomförandet, medan ramverket ska säkerställa enhetliga regler för uppföljning och rapportering inom hela EU-budgetsystemet.

Region Skånes yttrande

Sammanfattande synpunkter

Region Skånes yttrande utgår ifrån det lagstadgade uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig. Remissvaret fokuserar främst på genomförandet av Nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP). För att få en helhetsbild av innebörden av genomföranderamverket bör det läsas parallellt med regelverken för de nationella och regionala partnerskapsplanerna (COM (2025) 565) samt förordningarna för Regionalfonden inklusive Interreg (COM (2025) 552) och Socialfonden (COM (2025) 558). Yttrandet bör därför läsas ihop med Region Skånes tidigare yttrande för EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034 (LI2025/01620).

Region Skåne är i grunden positiv till EU-kommissionens ambition att harmonisera och rationalisera uppföljning och rapportering, under förutsättning att det leder till konkreta förenklingar för aktörer på lokal och regional nivå. Samtidigt är Region Skåne kritiska till en ökad centralisering vilket riskerar att försvaga regionalt inflytande och förutsättningarna för effektiv förvaltning av EU-medel. Ett enhetligt ramverk kan bidra till ökad transparens och bättre jämförbarhet, men det är viktigt att den nya modellen utformas med tydlighet och anpassas både efter olika typer av program och fonder och regionala och nationella förutsättningar. Den regionala nivån måste ges en tydlig roll i svensk implementering och genomförande av förslaget. Region Skåne förutsätter att en framtida modell blir ett samskapande mellan nationell och regional nivå.

Region Skåne betonar att förenklingar inte får innebära ökad administrativ börda och att proportionalitet måste säkerställas. Ramverket bör ta hänsyn till skillnader i administrativa strukturer och ge utrymme för nationella och regionala anpassningar för att säkra ett effektivt genomförande. Den prestationsbaserade modellen bör främja innovation och långsiktiga investeringar, utan att överföra oproportionerlig risk till enskilda aktörer. Region Skåne anser att:

- Regionalt inflytande av framtida EU-medel måste garanteras och dialog mellan regional och nationell nivå måste säkerställas.
- Region Skåne uppmanar att regionerna ges en tydlig roll som tar hänsyn till det lagstadgade regionala utvecklingsuppdraget i att gemensamt med Regeringskansliet och förvaltande myndigheter utforma mål och indikatorer utifrån en platsbaserad kontext.
- Det är nödvändigt att etablera ett sammanhållet system och en tydlig struktur för att möjliggöra ett effektivt genomförande i Sverige, men även för att nå önskade synergier med övrig EU-finansiering.
- Ambitionen om att minska den administrativa bördan måste säkerställas i praktiken och prestationsbaserad bör tillämpas på program- eller nationell nivå.

Säkerställ regionalt inflytande i svensk implementering och genomförande av förslaget

Region Skåne välkomnar EU-kommissionens ambition att förenkla och modernisera den kommande budgetramen och dess underliggande program och fonder. För att säkerställa ett effektivt nyttjande av medel som tillfaller Sverige är det avgörande att reellt regionalt inflytande garanteras i både framtagande och genomförande av de föreslagna nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP).

Förordningsförslaget introducerar ett harmoniserat system för att spåra utgifter och mäta prestationer, baserat på en gemensam lista över interventionsområden och standardiserade output- och resultatindikatorer som gäller för alla EU-program (bilaga I). Artikel 14 reglerar övervakning och rapportering av prestationer, och NRPP ska utformas i linje med detta ramverk för att säkerställa en enhetlig

tillämpning av EU:s prioriteringar.

Region Skåne anser att det är avgörande att den regionala nivån involveras i framtagandet av indikatorer och målvärden för Regionalfonden (inklusive Interreg) och Socialfonden inom NRPP. Indikatorsystemet bör spegla Sveriges territoriella mångfald och inte enbart nationella genomsnitt. Regionerna besitter den platsbaserade kunskap som krävs för att omsätta EU:s mål till relevanta och genomförbara åtgärder. Ett starkt regionalt mandat minskar risken för generiska lösningar, dubbelarbete och ineffektivitet och är avgörande för att uppnå verklig effekt och mervärde i hela landet.

Givet ovan understryker Region Skåne vikten av att utgå från tidigare lärdomar och undvika de inlåsningseffekter som kännetecknat delar av den innevarande programperioden. Styrmodeller och indikatorer som utformas utan tillräcklig regional förankring riskerar att binda genomförandet till målkonstruktioner som inte återspeglar faktiska behov eller förutsättningar. Erfarenheterna från särskilt Regionalfonden visar att alltför detaljerade eller snävt definierade mål minskar flexibiliteten och kan försvåra ett effektivt nyttjande av tillgängliga medel. Region Skåne anser därför att ett tydligt och tidigt regionalt inflytande över utformningen av indikatorer, öronmärkningar och målvärden är avgörande för att säkerställa att nästa programperiod kan utformas på ett sätt som är ändamålsenligt och behovsanpassat. Ett stärkt regionalt mandat bedöms förbättra möjligheterna att rikta insatser dit de gör störst nytta och säkerställa att programstrukturen stödjer ett effektivt, träffsäkert och långsiktigt hållbart genomförande.

Mot denna bakgrund uppmanar Region Skåne Regeringskansliet att tillsätta en arbetsgrupp med regionalt utvecklingsansvariga för att gemensamt ta fram struktur och innehåll i Sveriges NRPP inkluderat framtagandet av indikatorer och målvärden. Tidig dialog, tydlig ansvarsfördelning och platsbaserad förankring är avgörande för ett legitimt, effektivt och samordnat genomförande.

Behovet av ett sammanhållet system som säkerställer tydlighet och ett effektivt genomförande

Region Skåne understryker behovet av att modellen för prestationsbaserad budgetering införs på ett balanserat och ändamålsenligt sätt, där skyddet av EU:s finansiella intressen

kombineras med flexibilitet och proportionalitet. Ett väl avvägt och tydligt utformat system är en förutsättning för att uppnå effektivitet, legitimitet och ett brett deltagande i genomförandet av EU:s program. Region Skåne betonar att ett sammanhållet system måste etableras i god tid före programperiodens start för att främja synergier och undvika fragmentering. Nationellt införda regler och tolkningar måste bidra till faktisk förenkling inte skapa ytterligare komplexitet.

Utifrån detta ser Region Skåne behov av en rad förtydliganden i liggande förslag, framförallt utifrån hur genomföranderamverket ska implementeras och genomföras i en svensk kontext:

- Det behöver klargöras hur prestationsramverket påverkar utformningen av NRPP och hur Sveriges landsspecifika rekommendationer ska integreras. I artikel 22.b i förordningsförslag COM (2025) 565 final föreslår kommissionen att NRP-fonden ska ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som identifieras i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Det är oklart hur de landsspecifika rekommendationerna påverkar såväl genomförande som resultatuppföljningen av programmen.
- Region Skåne efterfrågar en tydligare koppling mellan genomföranderamverket och NRP-förordningen. Det behövs en samstämmighet mellan regelverken. Detta ses som särskilt viktigt i relation till de specifika mål som utgör grunden för NRP-förordningen och det uppföljningssystem med indikatorer som framläggs i genomföranderamverket (bilaga I).
- Bilaga I saknar resultatindikatorer för vissa outputindikatorer, vilket gör artikel 14.2 oklar kring vad som anses "tillgängligt". Sammantaget behöver det säkerställas att genomföranderamverket införs på ett sådant vis att indikatorlistan omfattar de output- och resultatindikatorer som behövs för att genomföra fonderna inom NRPP enligt svensk kontext.
- EU-kommissionens förslag om flertalet delegerade akter riskerar att skapa osäkerhet kring förutsättningarna. Region Skåne menar att allt bör så långt som möjligt regleras i förordningarna och inte i delegerade akter.
- Den föreslagna modellen innebär omfattande krav på styrning och samordning, vilket förutsätter att Sverige etablerar en helt ny förvaltningsmodell för uppföljning, övervakning,

rapportering och utvärdering. Detta kommer att ta tid och riskerar att skapa initiala förseningar. För att minimera dessa risker är det viktigt att den nationella nivån implementerar den nya modellen så långt det är möjligt inom befintliga strukturer, exempelvis vad gäller systemlösningar (NYPS) och medfinansieringsmodeller.

- Vidare är det avgörande att Sveriges NRPP utformas så att den möjliggör strategisk samordning med andra centrala EU-instrument, såsom forsknings- och innovationsprogrammet (FP10) och Konkurrenskraftsfonden. I ljuset av artikel 3 i förordningsförslaget, där NRPP förväntas bidra till EU:s mål inom konkurrenskraft, grön omställning och försvarsförmåga, krävs ett regelverk som säkerställer förutsägbarhet, tydliga ansvarsförhållanden mellan myndigheter och minimerade hinder.

Administrativ börda och vikten av att säkerställa reell förenkling

Region Skåne betonar att förenkling måste vara verklig i genomförandet, inte bara i intention. EU-kommissionens förslag anger uttryckligen att det nya ramverket ska vara enklare, mer enhetligt och mindre administrativt betungande än dagens mosaik av programregler, och att det ska minska den administrativa bördan för EU-kommissionen, medlemsstater och stödmottagare genom harmonisering av uppföljning, rapportering och indikatorer.

Region Skåne menar om ambitionen ska realiseras i Sverige krävs att prestationsstyrningen läggs på program- eller nationell nivå (NRPP) och inte på enskilda projekt, samt att existerande och välfungerande strukturer och system utnyttjas fullt ut. Annars riskerar kopplingen mellan utbetalningar och förutbestämda milstolpar att skapa oproportionerlig finansiell risk för regionala och lokala aktörer, särskilt i komplexa, innovativa satsningar där oförutsedda händelser kan förskjuta tidsplaner, med följden att aktörer styrs bort från nyskapande projekt som är centrala för EU:s mål om konkurrenskraft, förnyelse och innovation.

I förordningsförslag COM (2025) 552 föreslår kommissionen att ersätta N+3-regeln med N+1 (eller 10 månader). Förslaget innebär att EU-medel måste användas inom ett år efter tilldelning istället för tre, vilket kraftigt ökar kraven på snabb planering och genomförande av

projekt. Projekt behöver trygghet för att våga vara innovativa, inte press att leverera snabbt och fokus bör ligga på rätt insatser, inte snabb utbetalning. N+1-regeln i kombination med ett mer prestationsbaserat system riskerar att driva fram lågt satta indikatorer och tidiga leveranser – i motsats till EU:s mål om kvalitet och långsiktighet. Det är således oklart hur den föreslagna N+1-regeln ska kunna kombineras med en mer resultatbaserad modell.

Region Skåne vill särskilt betona vikten av att den nya modellen inte leder till att långsiktiga satsningar trängs undan till förmån för kortare insatser med enklare och snabbare uppnådda resultat. Ett ensidigt fokus på kortsiktiga indikatorer riskerar att motverka strategiska investeringar som är avgörande för hållbar utveckling. Utan tydligt regionalt inflytande ser Region Skåne en risk i att långsiktiga, behovsbaserade satsningar att ersättas av kortsiktiga nationella prioriteringar. Kommuner och regioner står för merparten av den medfinansiering som krävs för att realisera EU:s stöd, och minskade EU-medel till regionala insatser riskerar att direkt påverka investeringsnivån och den uppväxlingseffekt som EU-finansieringen möjliggör.

Region Skåne efterfrågar därför proportionerliga och förutsägbara rapporteringskrav samt en tydlig kommunikation om hur resultat och förändring ska mätas, allt i linje med förslagets uttalade syfte att förenkla och harmonisera, samtidigt som skyddet av EU:s finansiella intressen säkerställs.

Anna Jähnke
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden
Region Skåne

Anna Pettersson
Regional utvecklingsdirektör
Region Skåne